

KERKMAG

Met alle generaties

Protestantse Wijkgemeente
Emmaüs
Bodegraven

www.pge.nu

Jaargang 20 nummer 07, september 2026

KERKMAG is een uitgave van de Protestantse Wijkgemeente Emmaüs te Bodegraven.

Kopij KERKMAG KERKMAG@pge.nu

Zondagsbrief zondagsbrief@pge.nu

Website www.pge.nu

Website redactie redactie@pge.nu

Facebook @emmausbodegraven

Rekening NL93 RABO 0373 7168 77
t.n.v. PGB Emmaüs KERKMAG
ANBI nr. 823514596

Redactie Carla van Oosterom, Chris Verra,
Cora Pool, Erik de Gier, Ineke Post
en Stieneke Baas

Ontwerp Posterum Grafische Vormgeving

Ontwerp/druk Verloop, Alblasserdam
www.verloop.nl

Oplage 1200 exemplaren

Uitgaven KERKMAG 2e halfjaar 2026

Nr.	maand	Sluiting	Bezorgen
8	okt	18 sept	7 okt
9	nov	16 okt	4 nov
10	dec/jan	13 nov	2 dec

Nr.		Thema
8	okt	Geloof als avontuur
9	nov	Rituelen die dragen
10	dec/jan	Gastvrij geloven

Protestantse Wijkgemeente
Emmaüs
Bodegraven

Adressen en contactinfo

Ontmoetingskerk

Spoorstraat 11
0172-61 63 17 / 06-17 07 53 12
marja.hetcentrum@kpnplanet.nl

Lutherkerk

Noordstraat 2
Beheerder Henk Pauw
0172-61 61 38
lutherkerkbodegraven@gmail.com

Predikant

Ds. Annelene Metz
Andre de Jongstraat 33,
2411WS Bodegraven
06-51273527
a.metz@pge.nu

Kerkelijk werker

Marianne Verburg
Withenluststraat 19, 2471 AC Zwammerdam
06- 3984 2850
emmauskerkmarianne@gmail.com

Scriba Kerkenraad Emmaüs

Alie Benedictus
Oranjelaan 22, 2411 VZ Bodegraven
06-1831 1916
scriba@pge.nu

Coördinator Pastoraat

Eric Bette
06-36 16 32 20
pastoraat@pge.nu

Penningmeester Emmaüs

Wim Kusee
Cortenhoeve 44, 2411 JW Bodegraven
0172-61 81 68
penningmeester@pge.nu

Taxidienst aanvragen

H. Peters 06-5168 5793

Hulpvragen Taakgroep Diaconie

Financieel:
Anton van Rijn, 06-24689743

Contactpersoon Mantelzorg

Marian Domburg, 0172-615037

Ledenadministratie Emmaüs

Johan Dekker
Karperlaan 11, 2411 DA Bodegraven
06-42 63 73 40
kerkelijkbureau@pge.nu

Preekvoorziening en Rooster PGE

06-43893344
preekvoorziening@pge.nu

Kerkradio PG Bodegraven

Piet Broere 0172-61 57 47
kerkradio@pgbkerken.nl

Bezorging KERKMAG

Adri van der Ben
Burg. Le Coultrestraat 19
06 1003 7819
adri3.vanderben@gmail.com

Kringloophuis

aan het Van Tolplein naast Van Tolstraat 25.

Kledinghuis, Van Tolstraat 29.

De openingstijden zijn: woensdag 13.00-16.00 uur, vrijdag 10.00-16.00 uur en zaterdag 10.00-16.00 uur

Bankrekeningen

NL 68 RABO 0373 7166 48

Tnv Protestantse Gemeente
Bodegraven inz. Cluster Emmaus
NL 46 RABO 0373 7166 56

tnv Diaconie Buitenland PG Emmaus

NL 07 RABO 0373 7099 86

tnv Diaconie Binnenland PG Emmaus

Collectebonnen

Bestellen en betalen
<https://site.skgscollect.nl/192/pagina/1423/home.html>

Afhalen

dinsdagochtend 10-12 uur

Kerkelijk Bureau, Oude Markt 1

Inhoudsopgave

Van de redactie	3
Meditatie	4
Startzondag	6
Seniorenmiddag	6
Avonddiensten	7
In memoriam	8
Bakkie & Bijbel	9
Pioniersplek Oekraïense Gemeente	10
Al Preeksamenvatting	11
Zingen maakt blij!	12
Beheer kerkgebouwen	14
Vrijwilligers voor 't Centrum gezocht	15
Huisvestingsproject	16
Leef! Een muzikale reis naar Efeze	17
Local Care	18
PCOB	18
Collectedoelen	19
Inbox	20
Kerkdiensten Hervormd	21
Weeksluiting Vijverhof	21
Kerk in de week	22
Kerkdiensten Emmaüs	23
Collecterooster	24

Na een bijzondere zomer met droogte, hitte, zonsverduistering en hopelijk ook gelegenheid om te genieten van het goede, op vakantie of thuis, gaat het nieuwe seizoen beginnen met ook een nieuwe KERKMAG.

We lezen over de startzondag van 6 september waar we met elkaar het nieuwe seizoen inluiden. Het seizoen 2026-2027 heeft als thema: "met alle generaties" meegekregen. Het is een van de 4 kernwaarden die beschreven zijn in het visieplan Kerk 2035. We zijn benieuwd wat dat het komende seizoen gaat brengen. Op de volgende pagina's leest u hier verder over.

Afgelopen weken verschenen in de Emmaüs app diverse foto's met mooie zonnebloemen. Op de voorpagina ziet u een collage van een paar van die foto's. Het zonnebloemzaad is afgelopen voorjaar tijdens het Appelboomproject uitgedeeld. Het zaad kwam van de Hortus Populus dat het collectedoel was. Zo te zien zijn de bloemen goed verzorgd en met trots getoond. Het zijn kleine en grote planten, sommige nog in de knop. En alle generaties hebben meegedaan om de bloemen te kweken.

Als redactie willen we vanaf deze plek stilstaan bij de gezondheid van Stieneke Baas. Vanwege behandelingen die ze moet ondergaan heeft ze haar actieve rol in de redactie tijdelijk stilgelegd. We wensen Stieneke en Frank veel sterkte en Gods zegen in deze moeilijke tijd. Verder vindt u in deze KERKMAG weer diverse wetenswaardigheden over zeer gevarieerde onderwerpen. Ik wil Eduard de Lange bedanken voor zijn bijdrage onder de titel "Zingen maakt blij". Het artikel sluit af met het ultieme geluuksmoment. Dat nodigt uit tot lezen lijkt me. En als speciale tip: lees over de nieuwe mogelijkheid in de Emmaüs app: de Al preeksamenvatting. Dat maakt Al bereikbaar voor alle generaties!

Chris Verra

IK ZOEK HULP

De Diaconie wil helpen waar geen helper is. Zo verschaft de diaconie soms tijdelijke hulp aan mensen die door omstandigheden geconfronteerd worden met acute geldnood. Soms malen ambtelijke molens zo langzaam, dat mensen in ernstige problemen komen. Dan fungeert de diaconie als extra vangnet voor mensen. Heeft u hulp nodig of kent u iemand die hulp nodig heeft, bel of mail dan.

Tel: 06-15364530 of 06-51833688

Mail: Stillehulp@pge.nu

Meditatie

Met Alle Generaties

*Ik droom van een kerk die van jongeren houdt.
Van de kerkelijke-de niet-kerkelijke.
Een kerk die hen helpt Jezus Christus te leren kennen
Met Hem te leven.*

*Ik droom van een kerk die durft.
Die keuzes maakt.
Die alles op alles zet
Alles op alles,
Om jongeren te bereiken.
Om gezinnen te ondersteunen.
Ook als dat betekent:
We doen het anders.*

*Ik droom van een kerk waarin Jezus centraal staat.
Een kerk die jongeren laat zien hoe kostbaar het leven met Hem is.
Die hun leert ontdekken
Dat de Bijbel geen boek van gisteren is
Maar een stem voor nu,
een wegwijzer voor morgen,
Een licht op je pad.*

*Ik droom van een kerk waar jongeren ervaren:
Ik ben geliefd
Ik word gezien
Ik word gehoord
Ik word gekend.
Een kerk die spreekt over wat hen bezighoudt.
In woorden die raken.
Op een manier die landt.*

*Ik droom van een kerk waarin jongeren verantwoordelijkheid dragen.
Waarin ze meedoen.
Meedenken.
Meebouwen.
Waar hun ideeën ruimte krijgen.
Waar falen niet het einde is,
Maar een begin.
Een kerk die genade ademt.*

*Ik droom van een kerk die een warme gemeenschap vormt.
Waar generaties naast elkaar oplopen.
Met elkaar optrekken.
Van elkaar leren.
Voor elkaar bidden.
Waar verschillen niet scheiden,
Maar verrijken.*

*Ik droom van een kerk die verder kijkt dan de muren.
Die haar niet-leden ziet.
Die aanwezig is in de samenleving.
Online. Offline.
Daar waar jongeren zijn.
En die hun de liefde van Jezus laat ervaren.*

*Ik weet: mijn droom is geen luchtkasteel.
Het gebeurt om me heen.
Ik geloof dat God niet loslaat
Wat Hij ooit begon.
Dat Hij meegaat, al eeuwenlang,
Met steeds weer nieuwe generaties.
(Oktober 2025, Sabine van der Heijden en Geranne Tamminga)*

Dit gedicht staat in het praktijkboek van ‘Samen Jong’. Een boek en een beweging waar inmiddels honderden kerken in Nederland mee aan de slag zijn gegaan. Het gaat over de zes kernwaarden van een kerk met alle generaties.

‘Kerk zijn met alle generaties’ vinden we in onze gemeente belangrijk en daar willen we aan werken. Op een manier die bij de kerk past. Want een kerk is geen bedrijf. In de kerk mogen we onze blik naar boven richten en het van God verwachten. In de kerk mogen we klein beginnen en het doen met wat we hebben. En in de kerk mogen we dan wat we hebben delen, met elkaar en met anderen. Zoals Jezus het weinige dat er was, deelde met duizenden, in het verhaal van de wonderbare spijziging.

Het jaarthema voor dit seizoen is ‘Kerk met alle generaties’. Op 8 september beginnen we met een leeskring over ‘Samen jong’ waarin we ‘kerk zijn met alle generaties’ gaan beleven. We gaan dus niet bedenken hoe de kerk moet of anders moet maar we kijken door de bril van Samen Jong. We gaan aan de slag met verschillende werkvormen om met elkaar in gesprek te gaan, Bijbelverhalen samen te ontdekken en elkaar(s) (generatie) beter te leren kennen.

Dat gaan we doen met behulp van de pijlers, voor een kerk met alle generaties, uit het boek Samen Jong:

Datum	Pijler
Dinsdag 8 september 20.00 uur- 21.30 uur	Jezus boodschap serieus nemen
Dinsdag 15 september 20.00 uur- 21.30 uur	Hart voor jongeren hebben
Dinsdag 22 september 20.00 uur- 21.30 uur	Verantwoordelijkheid (door)geven
Dinsdag 29 september 20.00 uur- 21.30 uur	Een warme gemeenschap vormen
Dinsdag 6 oktober 20.00 uur- 21.30 uur	Prioriteit geven aan jonge generaties

Het is natuurlijk het leukst als u/jij elke dinsdag aanhaakt maar het is geen probleem een keer over te slaan. U/jij kan het boek Samen Jong zelf lezen maar dat is niet per sé nodig om de kring te kunnen volgen. (Van der Heijden, S., La Porta, V., Versteeg, M., & Wolfsheimer, J. (2022). Samen Jong. Utrecht: KokBoekencentrum Uitgevers).

Marianne Verburg

“Waar verschillen niet scheiden, maar verrijken.”

Startzondag: met alle generaties

Kom je ook naar de startzondag op 6 september? Inloop vanaf 9:30 uur

Op zondag 6 september 2026 vindt onze jaarlijkse startzondag plaats. Deze startzondag biedt een mooie gelegenheid om samen te komen, te vieren en elkaar te ontmoeten. De dienst staat in het teken van het nieuwe jaarthema: met alle generaties.

We vragen jullie om (zelfgebakken) cake/taart/koekjes mee te nemen. Stuur als je iets meeneemt een mail aan Harmen Barten: harmenbarten@casema.nl, dan weet de diaconie waar zij op kunnen rekenen.

Wij hopen dat jullie allemaal aanwezig kunnen zijn en dat we er

samen een mooie ochtend van kunnen maken als start van het nieuwe seizoen!

Commissie Startzondag: Frederik de Koning, Inge Habold, Miriam Timmermans-Kemp, Annelene Metz, Harmen Barten, Kees van Wijk, Petra Verra

PROGRAMMA STARTZONDAG 6 SEPTEMBER 2026

9.30u Gezamenlijk drinken we koffie/thee/limonade

10.00u Een korte viering waarin Annelene en Marianne met elkaar zullen voorgaan. Daarna zijn er in verschillende ruimtes in ons kerkgebouw diverse activiteiten voor jong en oud georganiseerd door de 30+groep, de Taakgroep Jongeren, de Cantorij en de 2411-band. Er zijn ook gespreksvragen en spelletjes & puzzels in de Ontmoetingsruimte

11.30u Gezamenlijke afsluiting in de kerkzaal met slotlied en zegen

11.40u Hierna is er gelegenheid om na te praten onder het genot van koffie/thee/limonade en door gemeenteleden gebakken/meegenomen cake, taart of koekjes

Uitnodiging Seniorenmiddag

Uitnodiging voor de Seniorenmiddag (75 jaar en ouder) van de Protestantse Wijkgemeente Emmaüs Bodegraven op donderdag 24 september a.s. in 't Centrum, Willemstraat 15

De Taakgroep Diaconie nodigt u van harte uit naar deze middag te komen. Wij denken dat we een mooi onderwerp hebben gevonden, en hopen dat er weer genoeg interesse voor is.

Naast dat er een mooi programma wordt aangeboden is het met elkaar samenzijn onder het genot van een kopje koffie/thee,

een hapje en een drankje natuurlijk ook gezellig.

Dhr. Gert Jan Meijers uit Bodegraven presenteert "Een oude Romeinse grens, Limes, in Bodegraven"

Net na het begin van onze jaartelling verschenen de Romeinen in onze landstreken. De rivier Rijn, waaronder onze eigen Oude Rijn

werd de noordelijke begrenzing van het Romeinse Rijk. Die begrenzing noemen we tegenwoordig de Limes. Ter verdediging werden langs de Limes castella (fort voor hulp troepen van het Romeinse Rijk) gebouwd. Bijvoorbeeld een castellum in Alphen a/d Rijn, Zwammerdam en Woerden. Over een castellum in Bodegraven is in Bodegraven minder duidelijk.

Vanaf 13.30 is de zaal open, u krijgt een kopje koffie/thee met iets lekkers, om 14.00 uur heten we u welkom daarna kan de presentatie beginnen, na een hapje en een drankje sluiten we rond

16.30 af. Deze middag mag u natuurlijk niet missen!

Voor 20 september kunt u zich telefonisch of per mail aanmelden bij: Suzan Hille, Merel 4
telefoon 0172- 611009/
jehille@ziggo.nl
Ans Rodenburg Koninginneweg 111
telefoon 0172 – 611863/
famrodenburg@hotmail.com

Vieringen op de zondagavond in september

Na de zomermaanden vanaf september weer de gebruikelijke invulling van de avonddiensten

Songs of Praise – 6 september

Al jaren vaste prik op de eerst zondag van de maand: Songs of Praise. Jaren geleden door Dirk Jan Warnaar gestart en vanaf het allereerste begin een drukbezocht zanguur. Heerlijk zingen met elkaar. Het programma wordt bepaald door aanvragen van bezoekers (in de kerk én online). De liederen worden ingeleid door de presentator. In september is dat Karin Strijdhorst. Joab Schilt verzorgt de begeleiding. De bezoekers van het eerste uur weten het nog wel: Joab als kleine jongen naast Dirk Jan op de pianokruk. Dirk Jan zou trots zijn als hij dit had kunnen meemaken.

Meditatieve viering – 13 september

Viermaal per jaar staat de avonddienst in het teken van stilte. Ingetogen liederen, een aantal momenten van meditatieve stilte aan de hand van een korte tekst,

een afbeelding of een voorwerp kenmerken deze diensten. Wat heeft God ons te zeggen in de stilte? Ds. Annelene Metz is in deze meditatieve dienst de voorganger.

Zingen op zondagavond – 20 september

Sinds dit jaar ook op de derde zondag een uur met elkaar zingen. Op deze derde zondagen niet op basis van verzoeken van bezoekers, maar aan de hand van een thema. Deze maand is dat thema 'liederen

van Huub Oosterhuis'. De cantorij onder leiding van Sjaak Warnaar zal de samenzang ondersteunen of verrijken met een vierstemmige zetting. Kees de Bruijn verzorgt de presentatie.

Avondgebed – 27 september

Het avondgebed: een korte ingetogen liturgie volgens een min of meer vaste opbouw. Met deze vespers staan we in een eeuwenoude traditie. Cathy de Goede is liturg in dit avondgebed. Gijsbert Kok zorgt voor de muzikale ondersteuning en omlijsting.

Van harte welkom op alle zondagavonden in de Lutherkerk, om 19:00 uur.

Kees de Bruijn

In memoriam

Barra Zijlstra

Op 29 juli 2026 overleed op 91-jarige leeftijd Barra Zijlstra. Zij werd geboren op 18 maart 1935 in een kleiwerkersgezin van vader en moeder

Bosman. In 1952 leerde Barra op het bloemencorso in Sassenheim Sip Zijlstra kennen. Omdat Sip op zee voer, begon hun liefde met een 'papieren verkering'. In augustus 1958 trouwden zij en vestigden zich aan de Irenestraat in Bodegraven. Samen kregen zij twee zoons, Roel en Hans, voor wie Barra een liefdevolle en altijd aanwezige moeder was. Samen met Sip droeg zij ook de zorg voor Ceryl. Barra voegde zich naar de plannen van Sip en gaf ondertussen op haar eigen, toegewijde wijze invulling aan haar gezin en haar omgeving. Ze was jarenlang lid van Comité Meeleven, waar zij niet alleen meeleefde, maar ook daadwerkelijk fysieke hulp bood en nachtwaken verrichtte. Ze werd een van de eerste vrouwelijke

ouderlingen en was actief betrokken bij de gebedsgroep. Ook vond ze veel vreugde in het zingen bij koor Revival, waar ze later samen met Sip ruim 35 jaar lid van bleef. Barra en Sip kregen klein- en achterkleinkinderen en daarnaast bonuskinderen en -kleinkinderen. Van hen en hun gezinnen heeft Barra tot het einde toe intens genoten. Toen Sip met pensioen ging, kon hij zijn belofte om Barra de wereld te laten zien, waarmaken. Samen maakten zij prachtige reizen. Met dankbaarheid keken zij hierop terug en telden zij de zegeningen van hun levensreis. De laatste jaren werden moeilijker. Barra werd minder mobiel en haar driewiel fiets werd haar 'allesie'. Het laatste jaar ging haar gezondheid verder achteruit en verbleef zij de laatste weken in Vijverhof. Haar motto was: 'Niet klagen, maar dragen.' Ook in haar laatste weken bleef Barra rustig, zonder klagen en vol vertrouwen. Geworteld in haar geloof vertrouwde zij haar leven toe aan God, totdat zij thuis mocht komen in Zijn glorie.

Marianne Verburg

Arie van der Haven

Arie werd als jongste van vier kinderen geboren op de Noordzijde net voor de oorlog. Hij was een nakomertje, z'n broer en zussen waren veel ouder. De oudste, Janny, overleed jong door Diabetes, waar Arie later ook zelf mee te maken had. 't Ging niet erg voorspoedig in het gezin waar hij opgroeide, want ook zijn beide ouders overleden, toen ze net 50 waren, waardoor hij op z'n 12e al wees werd. De inwonende tante Lena en oom Floor namen de zorg over, samen met broer Jan, maar dit volgde niet bepaald Arie z'n idee van het Leven. Hij was een natuurmens, vrijbouter en levensgenieter. Toen hij als jongeman Riet leerde kennen, was hij graag 's avonds bij haar op de Spoorlaan en genoot daar van het gezinsleven.

Na de ambachtsschool en omzwervingen in de havens van Alphen ad Rijn en Rotterdam was hij eerst smid en daarna werd Arie machinebankwerker. En zo verdiende hij de kost met machines in een fabriek. Daarnaast was hij het liefst buiten: vissen en

vinken, dat is palingen dobberen, jagen, slachten en hij hield allerlei dieren. Wat hem aan gezelligheid ontbrak in z'n jeugd heeft hij ruimschoots ingehaald in het gezinsleven met Riet en de dochters Odette en Ingrid. Achter het huis aan de Noordzijde lag hun eigen boot. Hij hield van zwemmen, maakte graag fietstochten, genoot enorm van de wintersport en hij was een trotse opa van de kleinkinderen.

Toen de jaren gingen tellen zaten Riet en Arie vaak samen aan de waterkant. Toen zij er niet meer was en hij steeds minder kon zien werd het leven moeizaam. In zekere zin was de Irishof met allerlei bewoners en activiteiten een uitkomst. Hij zong daar vaak; het liefst de zeemannsliederen.

Op woensdag 15 juli is hij rustig in zijn slaap overleden. De dinsdag daarna hebben we afscheid genomen. We zijn God de Allerhoogste dankbaar dat deze markante man bijna 87 jaar onze medemens mocht zijn.

ds. Bram Tack

In memoriam

Wilhelmina (Wil) Kruik

Op 23 juli jl. overleed Wil Kruik op 88-jarige leeftijd.

Wil werd in een tuindersgezin geboren. Waar vroeger Andreelon stond was de tuinderij van de familie Kruik. Wil groeide op met vier broers en een zus. Na

de lagere school ging ze naar de huishoudschool en werd coupeuse. Dat kwam haar later goed van pas. Na haar trouwen verhuisde ze naar de boerderij in de Meije. Ze werd moeder van vijf kinderen. Er was veel te doen op de boerderij. Wil maakte zelf kaas en voor haar kinderen naaide ze totdat ze op de middelbare school zaten. Ook voor anderen was ze een behulpzame en zorgzame vrouw. Het was een zoete inval in de Meije. Of er nu gezeild of geschaatst werd, bij Wil was er altijd wat te eten en drinken.

In de jaren '90 werd haar leven op z'n kop gezet. Ze scheidde van haar man en ook binnen haar gezin was er verdeeldheid. Daar heeft ze tot haar dood verdriet van gehad.

Ze bleef op de boerderij actief. Ze paste ook

geregeld op haar kleinkinderen. Lynnette vertelde tijdens de dankdienst voor haar leven een mooi verhaal over oma.

Toen ze tien jaar geleden een hersenbloeding kreeg moest ze veel inleveren: ze raakte halfzijdig verlamd en kon niet meer autorijden en fietsen. Ze revalideerde zo goed als ze kon en kreeg een plek in De Meent. Na een val had ze meer zorg nodig en verhuisde ze naar Vijverhof. Daar heeft ze nog vier jaar met plezier gewoond. Ze deed mee aan activiteiten en was vaak zaterdag bij de weeksluiting.

Begin dit jaar kreeg ze een hartinfarct en leek het zeer ernstig. Maar Wil krabbelde weer op tot half juli. Toen kreeg ze meer klachten en 23 juli overleed ze in het bijzijn van haar kinderen.

Tijdens de dankdienst kwam naar voren dat Wil bescheiden en eerlijk was. We luisterden naar het lied Voetstappen in het zand. Ondanks de zorgen en het verdriet voelde ze zich toch gedragen door God. Wil vertrouwde op Gods liefdevolle nabijheid en trouw. Dat mag de kinderen, kleinkinderen, familie en allen die haar gaan missen tot troost zijn.

Janneke Benedictus

Bakkie & Bijbel

In de vorige KERKMAG vond u een overzicht van de datums voor Bakkie & Bijbel in De Meent en in de Salvatorkerk. Omdat ik de cursus *homiletische en liturgische vorming* bij de PKN ga volgen zijn een aantal datums in de **Salvatorkerk** gewijzigd:

In de Salvatorkerk van 14.30 uur tot 15.30 uur

- Woensdag 9 september
- Woensdag 14 oktober
- **Woensdag 18 november**
- **Woensdag 16 december**
- **Woensdag 20 januari**
- **Woensdag 17 februari**
- Woensdag 10 maart
- Woensdag 14 april
- **Woensdag 19 mei**
- Woensdag 9 juni
- Woensdag 14 juli

Marianne Verburg en Arend Bunt

In De Meent van 14.30 uur tot 15.30 uur

- Donderdag 17 september
- Donderdag 29 oktober
- Donderdag 17 december
- Donderdag 21 januari
- Donderdag 4 maart
- Donderdag 15 april
- Donderdag 10 juni
- Donderdag 15 juli

Marianne Verburg en Adrie Mak

Pioniersplek Oekraïense Gemeente

Het afgelopen halfjaar was de Algemene Kerkenraad (AK) intensief in gesprek met de Oekraïense gemeente *Father's House Church* en de leden van de betrokken stuurgroep. In dit bericht willen wij de wijkgemeenten op de hoogte brengen van de ontwikkelingen en de status van het verzoek dat aan onze Protestantse Gemeente Bodegraven (PGB) is gedaan, namelijk inrichting geven aan deze tijdelijke pioniersplek.

De Oekraïense gemeente *Father's House Church* heeft zich sinds enkele jaren in Bodegraven gevestigd en kerkt in het gebouw de Salvatorkerk. In de afgelopen jaren is de Oekraïense gemeente uitgegroeid tot een actieve geloofsgemeenschap met gemiddeld ongeveer 200 bezoekers tijdens de zondagse samenkomsten in Bodegraven.

De *Father's House Church* biedt een geestelijk thuis aan veel Oekraïense gelovigen en zoekers uit het gehele Groene Hart en speelt daarnaast een belangrijke pastorale en sociale rol binnen de Oekraïense gemeenschap. Voor de Oekraïense gemeente is het noodzakelijk zich officieel te vestigen om zo groei van een bestendige en volwaardige vorm van kerk-zijn binnen de Nederlandse setting mogelijk te maken. Hierbinnen vallen ook praktische zaken zoals het beheer van financiën en het creëren van een formeel dienstverband voor de voorganger. De gemeente is nog jong en doet een appèl op onze lokale gemeenten.

De PKN-gemeenten in Bodegraven kunnen met hun steun dit helpen mogelijk te maken. Ook andere

gemeenten (niet alleen PKN) in de regio kunnen *Father's House Church* ondersteunen. De status van pioniersplek biedt mogelijkheden en ruimte om dit te faciliteren.

In overleg met de IZB en het landelijk dienstencentrum van de Protestantse Kerk in Nederland is onderzocht of dat *Father's House Church* kan starten als pioniersplek onder de paraplu van de PKN. Binnen deze constructie fungeert een lokale PKN-gemeente als **moederkerk**, wordt een **stuurgroep** gevormd met vertegenwoordigers van de betrokken partijen en vindt begeleiding plaats vanuit de **IZB**.

Het betreft een afgebakende periode van drie jaar waarbinnen de Oekraïense gemeente wordt begeleid naar een **duurzame en zo mogelijk zelfstandige vorm van kerk-zijn**, passend binnen haar eigen taal, cultuur en context.

De drie betrokken wijkgemeenten Emmäus en Hervormd wijk 1 en 2 hebben in juli ingestemd met het inrichten van een pioniersplek voor de *Father's House Church*. Dit houdt voor ons als PGB het volgende in: het invullen van een aantal praktische randvoorwaarden, waaronder

het tijdelijk werkgeverschap van pastor Iliya als kerkelijk werker (dit heeft geen invloed op de predikantsplaatsen), het faciliteren van financieel beheer en het ondersteunen van de financiering gedurende de opstartfase. De PGB ondersteunt daarnaast de *Father's House Church* met een bescheiden jaarlijkse bijdrage. De overige benodigde middelen worden bijegebracht door de gemeenteleden zelf en verschillende omliggende kerkelijke gemeenten en betrokkenen.

Als AK, wijken en bijbehorende diaconieën en kerkrentmeesters, is er veel en intensief overleg en gebed geweest. Daaruit is naar voren gekomen dat we ons als PGB geroepen voelen door God om de *Father's House Church* te ondersteunen. We vinden het mooi dat we zorg kunnen dragen voor onze broeders en zusters uit Oekraïne. We zien uit naar een goede tijd van ondersteuning en onderlinge kennismaking en naar wat God door hen aan ons zal "schenken".

Na de zomerperiode zullen wij vanuit de AK een gezamenlijke gemeenteavond organiseren voor de drie wijkgemeenten. Op deze avond zullen we een nadere toelichting geven op de pioniersplek van de *Father's House Church*.

Namens de AK, Ronald Schilt en Erik Dijk

Nieuw: AI Preeksamenvatting

Een inspirerende preek kan veel losmaken. Tegelijkertijd merken veel gemeenteleden dat het lastig is om na de dienst alle belangrijke punten te onthouden. Daarom introduceert Donkey Mobile, de bouwer van onze app, een nieuwe functie: de Preeksamenvatting.

nuances van een preek kan weer-geven. Luisteren naar de verkondiging blijft daarom het uitgangspunt; de samenvatting is een extra hulpmiddel om de inhoud te verdiepen en te onthouden.

Wij hopen dat deze nieuwe functie u helpt om Gods Woord ook na de kerkdienst dichtbij te houden. Zoek in de kerkapp naar de nieuwe groep **'Preeksamenvatting'**, word lid en lees mee!

Met digitale groet namens de app-projectgroep, Manon Kersbergen

Met behulp van AI wordt van de preek een korte samenvatting gemaakt. Zo kunt u de belangrijkste punten eenvoudig teruglezen, de preek later nog eens overdenken of de inhoud delen met iemand die de dienst heeft gemist.

De samenvatting is geen vervanging van de preek, maar een praktisch hulpmiddel om de boodschap van zondag mee te nemen naar de rest van de week.

Zoals bij alle AI geldt ook hier dat een samenvatting nooit alle

Emmaüs-app

Via onze eigen app kunnen we 24/7 met elkaar kerk-zijn, veilig lief & leed delen, digitaal collecteren en zijn we altijd op de hoogte van de nieuwste activiteiten en kerkdiensten.

De Emmaüs-app is te downloaden in de appstores van Apple en Google. Zoek daar op "Emmaüs Bodegraven" of scan de QR code. De werkgroep is te bereiken via Manon Kersbergen (contactgegevens in de Emmaüs-app).

Wat is AI?

AI staat voor **artificial intelligence**, ofwel kunstmatige intelligentie. Hiermee kan een computer taken uitvoeren waarvan werd gedacht dat daar menselijke intelligentie voor nodig was. Het lijkt alsof de computer nadenkt, maar in werkelijkheid wordt heel snel heel veel informatie doorzocht en vergeleken. Zo kan AI vragen beantwoorden, een rapport schrijven, adviseren, vertalen, fraude detecteren, een zelfrijdende auto besturen enzovoorts. En dus ook een preek samenvatten.

Zingen maakt blij!!

Toen de redactie mij vroeg om iets te schrijven over dit onderwerp, over de beleving en de vele kanten van het zingen, dacht ik: waar moet ik in hemelsnaam beginnen. Toen kwam dat beeld op van dat Urker kinderkoor, dat het liedje zong:

**Zingen van Jezus, vrolijk en vrij,
Zing, zing, zingen maakt blij
Zingen van Jezus maakt vrolijk en vrij.**

Dat is het: vrolijk en vrij. Ik zie die kindergezigtjes, zo onbevangen. Zij worden niet geremd door regels en autoriteit. Kinderen zijn zo puur. Een kind zingt, danst en tekent onbevangen, totdat ouders, vriendjes, de school, de leraar, een autoriteit er iets van gaan vinden.

Wanneer wij zingen in een koor of anderszins worden wij geleid door de notenbalk, die o.a. het tempo, hard en zacht zingen aan geeft. Bepalend zijn de tekst, de componist en dirigent. Zij bepalen deels de muzikaliteit. Belangrijk is zo goed mogelijk te zingen, zodat anderen het mooi vinden. De componist, bewerker of dirigent, zij hebben allemaal een bedoeling met het muziekstuk. De focus is gericht op het resultaat. Dit is in onze cultuur volstrekt ingeburgerd. Wij zingen vaak in vaste patronen. Kijk maar eens naar andere culturen, bijvoorbeeld de Afrikaanse, hoe losjes men daar zingt, met passie en vrolijkheid, in de kerk,

maar ook bij begrafenissen. Het werkt zo aanstekelijk. Een wereld van verschil, om jaloers op te worden. Gelukkig zie je bij ons ook die ontwikkeling, waarin de emotie leidend is. Iedereen kent wel een muziekstuk of lied, dat je raakt en emoties oproept. Het hoeft niet altijd uitbundig te zijn, maar ook een ingetogen lied kan veel emoties losmaken.

Ons zingen is niet plotseling uit de lucht komen vallen. Enige tijd geleden verscheen in het dagblad Trouw een interessant stuk onder de titel: Al zingend leerde de oermens praten. Hierin wordt Darwin aangehaald, die speculeerde al anderhalve eeuw geleden, dat de mens eerder kon zingen dan praten. Hij wees als eerste op de grote overeenkomsten tussen leren spreken bij mensen en het leren zingen bij vogels.

Wetenschappers kwamen tot een samenhangende theorie, dat mensen 50.000 tot 80.000 jaar

geleden heel goed luisterden naar vogels en dieren, die op andere wijze communiceerden. Op basis daarvan maakte de mens een unieke mix met zowel een grote woordenschat als een scala aan mogelijke emoties. Vogels kunnen ingewikkelde melodieën zingen en melodiefragmenten door elkaar heen klutsen. Apen kunnen met korte geluiden en kreten, aanmerkelijk minder welluidend dan vogels, essentiële informatie aan elkaar doorgeven, bijvoorbeeld: vijand opkomst, dat soort dingen. En mensapen kunnen alles. Ze kunnen net als bijen en apen, kort en feitelijk communiceren. Maar ze hebben ook melodische capaciteiten en kunnen woorden husselen. Zinnen die bestaan uit dezelfde feitelijke woorden, krijgen dan opeens een heel andere betekenis: een kunstje dat de oermens van vogels heeft afgekeken. Uit de fusie ontstonden schier oneindige taalkundige mogelijkheden, omdat mensen leerden woorden in elke denkbare volgorde aaneen te rijgen. De zingende oermens wist inhoud aan zang toe te voegen en zo begon onze evolutionaire opmars en ontstond taal.

Waarschijnlijk zijn wij daarom ook zo dol op vogels, vooral op zangvogels. Hun zang doet ons meteen denken aan ons eigen zingen en daar is zeker enige reden voor.

Zingen is nog natuurlijker dan spreken. Geen stem is hetzelfde, het is een manier om je te manifesteren. Het geeft een enorme voldoening door je te uiten, wat in je zit. Zingen laat naar buiten komen wie je werkelijk bent. Geeft wat er in jou is. Het is scheppen met het hart op de

Zingen verbindt ons met elkaar

tong. Het is dan ook niet vreemd, dat het stress vermindert en zingen een prettig gevoel geeft. Er wordt namelijk dopamine aangemaakt: het gelukshormoon. Zingen of naar muziek luisteren kan je kippenvel bezorgen. Dopamine het beloningshormoon is de veroorzaker. De breinwetenschapper Erik Scherder doet er een boekje over open: *Singing in the brain*.

In Nederland zijn 600.000 mensen lid van een koor of zanggroep. Zingen maakt deel uit van ons leven, bij een kampvuur, met carnaval, op school, met koningsdag, op een verjaardag, tijdens de wandelvierdaagse, op politieke bijeenkomsten en in de kerk. Wij zingen bijna bij elke gelegenheid. Het heeft ook een doel: het verbindt ons met elkaar, het stimuleert groepsvorming. Ook een verzameling vreemden ervaart het snelst saamhorigheid wanneer ze samen zingen of muziek maken. Het bedrijfsleven heeft ook al het belang hiervan ingezien voor hun organisatie. Er zijn workshops voor het uitkiezen.

Ook de hartslag van koorleden gaat door samen te zingen synchroon lopen, stress neemt af, het maakt mensen stabiel en positiever. Samen zingen verbindt niet alleen stemmen. In een koor stem je ook op elkaar af, je luistert naar elkaar. In de Bijbel, zowel in het Oude als Nieuwe Testament wordt talloze malen melding gemaakt van zingen. Het komt vaak voor als een natuurlijk antwoord op spanning of vreugde.

Vanuit de synagoge is kerkzang ook in onze kerken en kloosters gekomen. Het is een onmisbaar

onderdeel van de eredienst. Het verbindt ons met elkaar in het geloof. Zingen hoeft niet alleen blij te maken, het kan ook troostend zijn bij verdriet door tekst en compositie. Zingen brengt in ieder geval emoties los, haalt herinneringen op uit je jeugd. Mensen, die zich niets meer lijken te herinneren, amper nog reageren en niet meer praten, veren ineens op wanneer ze een liedje uit hun jeugd horen. Hun ogen gaan stralen, ze zingen en tikken met de hand of voet foutloos mee. Het heeft met het langetermijngeheugen te maken voor muziek: bij de ziekte van Alzheimer blijft dat het langst bewaard.

Zingen maakt vooral blij en ook gelukkig. Ik herinner mij een programma op de televisie van Paul Witteman. Het heette: Witteman zoekt het geluk. Het was een zoektocht, waarin hij verschillende disciplines bezocht o.a. de religie, sport, yoga etc. Ik was door dit programma aan het denken gezet.

Ik zocht het ultieme geluksmoment. Dit kan voor eenieder anders

zijn: de huwelijksdag, geboorte van je kind, een vakantiemoment etc. Ik vond het in een zangmoment, toen ik in de kerk een solo zong. Het was op Goede Vrijdag en ik zong, begeleid door Sjaak Warnaar "Mache dich, mein Herze, rein" uit de Mattheüs Passion van Johann Sebastian Bach. Gebonden aan de tekst en muziek, kon ik toch mijn emotie overbrengen naar de toehoorders. Voor mij was dat het ultieme geluksmoment, veroorzaakt door een dopaminepiek. Met of zonder wetenschappelijke verklaring, het maakt mij eigenlijk niet uit.

Ik ben dankbaar, dat ik door te zingen een geluksmoment kan ervaren. Ik daag iedereen uit ook die ontdekkingstocht te gaan maken. Ga zingen, in een koor, in de nieuwe musical dit najaar in onze kerk bijv. of anderszins, want ik weet het zeker: zingen maakt blij!!!!

Eduard de Lange

Beheer en Financiën

Einde 'zomerreces'

De afgelopen tijd stond in het teken van de zomer en de vakantie. En dat betekende voor veel mensen warmte (hitte), vrije tijd, even niets doen en opladen voor het werk dat weer gaat komen. Ook de taakgroep heeft haar zomerreces weer achter de rug als deze KERKMAG uitkomt. Dus we kunnen weer aan de slag.

En het werk behelst meer dan alleen het beheer van de gebouwen waarover we regelmatig schrijven. Maar zaken als het op orde houden van de financiën; het onderhouden van de diverse contracten, of het aangaan van nieuwe; het reilen en zeilen van 't Centrum, met alle aanvragen en festiviteiten/ gebeurtenissen; de afstemming met de diverse instanties, binnen en buiten onze wijkgemeente en inderdaad het onderhouden van de gebouwen, waaronder de plannen om het groots aan te pakken, mede afgestemd op de visie.

Over de financiën zouden wij nog een terugkoppeling geven over de goedkeuring van de jaarrekening. Hieronder het bericht van het Classicale Collega voor de

Behandeling van Beheerszaken (CCBB) Zuid-Holland

*Geachte kerkenraad,
Hartelijk dank voor het indienen van de jaarrekening 2025 van uw college van kerkrentmeesters.*

Wij hebben deze jaarrekening beoordeeld vanuit onze kerkordelijke verantwoordelijkheid.

Deze beoordeling geeft geen aanleiding om met u te overleggen over wijziging of aanvulling, als genoemd in ordinantie 11-7-2 van de kerkorde.

Wij beschouwen daarmee onze beoordeling van deze jaarrekening als afgerond.

In deze maanden gaan we verder met de plannen rond de verbouwing/ herinrichting van de Ontmoetingskerk en de Lutherkerk. Ja, u leest dit goed, ook de Lutherkerk wordt meegenomen in de plannen, omdat vanuit de visie hier ook plannen voor zijn. Chris Verra, de projectleider, zal de komende tijd hierover communiceren. Hij doet zijn werk overigens in opdracht van de taakgroep. Met elkaar hopen we de goede stappen te zetten.

Zoals wellicht opgemerkt zijn de busjes op de bar verdwenen. In overleg met de taakgroep Diaconie is besloten deze weg te halen. De opbrengsten hierbij waren

minimaal, maar vooral de uitnodiging om met elkaar wat te drinken is in strijd met het betalen ervoor.

Het contract van Marianne Verburg is met 8 uur uitgebreid. Dit ivm de vrijgekomen ruimte na het vertrek van Arjo. Voor de resterende 16 uur zal een vacature worden opengesteld.

Bij de Ontmoetingskerk is de zinken bak van de toren opnieuw gekit, waarmee we hopen dat de lekkage dan helemaal is verholpen. Ook wordt/is er onderhoud gedaan aan het dak bij de Salvatorkerk. De Morgenstond is druk bezig geweest met de herinrichting van 'hun' ontmoetingsruimte. De schuifwand, die aan vervanging toe was, is vervangen door een 'theatergordijn'. En de indeling van

de ruimte is geoptimaliseerd. Zo maken zij deze geschikt voor hun samenkomsten en die van de Oekraïense gemeente.

Namens de taakgroep Beheer & Financiën, Frank Baas

Vrijwilligers voor 't Centrum gevraagd

De zomervakantie is bijna weer voorbij, en ondertussen kijken we ook alweer vooruit naar het nieuwe seizoen.

De zomervakantie is bijna weer voorbij, en ondertussen kijken we ook alweer vooruit naar het nieuwe seizoen.

We gaan namelijk weer aan de slag met het koffierooster voor de doordeeweekse avonden. Zoals velen weten, is 't Centrum een plek waar niet alleen onze eigen activiteiten plaatsvinden, maar waar ook regelmatig ruimtes worden verhuurd.

Om deze activiteiten te kunnen blijven doen zijn we op zoek naar extra vrijwilligers die één avond per

maand willen helpen. De avonden zijn meestal van 18.30 uur tot ongeveer 22.00 uur. Het is belangrijk werk met grote betekenis voor de sfeer en het welkom dat we samen willen uitstralen.

Daarnaast zijn er binnen 't Centrum ook andere taken waarbij hulp altijd welkom is. Dus wellicht is er iets dat nog beter bij u past, alle hulp is waardevol!

En natuurlijk doen we ook graag iets terug: aan het eind van het jaar organiseren we voor al onze vrijwilligers

een gezellige bingoavond als dank voor hun inzet. Een mooie manier om elkaar te ontmoeten en samen terug te kijken op het jaar.

Lijkt het u leuk om bij te dragen? Laat het ons snel weten, wij verwelkomen u graag!

Wij zijn heel blij met iedere nieuwe vrijwilliger!

Voor alle informatie neem gerust contact op met marja.hetcentrum@kpnplanet.nl

*Alvast hartelijk dank,
Marja Sandifort*

Huisvestingsproject

Aflevering 1

Inleiding

Binnen onze wijkgemeente Emmaüs zijn al langer plannen om onze gebouwen en inrichting aan te passen aan de wensen van deze tijd. U las er wellicht al eerder over in artikelen van Frank Baas in de rubriek Beheer Kerkgebouwen. Daarin leest u ook dat er regelmatig onderhoud en kleine aanpassingen gedaan worden. Maar de ambities van de plannen gaan verder dan kleine aanpassingen en vragen om een projectmatige aanpak om de plannen te realiseren. Voor dit project ben ik gevraagd intern projectleider te zijn en de afgelopen maanden zijn de voorbereidingen gestart. Met artikelen in KERKMAG wil ik iedereen op de hoogte houden van de ontwikkelingen.

Even voorstellen

Mijn naam is Chris Verra en samen met Petra woon ik met veel plezier in de Meije. Onze vier kinderen zijn het huis uit en sinds eind vorig jaar heb ik het voorrecht om gestopt te kunnen zijn met werken, dat wil zeggen: in een baan bij een werkgever. Bij die werkgever, een groot farmaceutisch bedrijf, was ik de laatste jaren portfoliomanager facilitaire projecten, wat betekent dat ik betrokken was bij het organiseren van aanpassingen in de huisvesting en dienstverlening voor alle medewerkers in de diverse vestigingen in Nederland. Een drukke baan die ik met veel plezier gedaan heb, naast alle andere bezigheden rond gezin, kerk, vrienden, familie, muziek, huis, vakanties, fietsen etc. Toen ik door Frank gevraagd

werd als intern projectleider van het huisvestingsproject in Emmaüs heb ik daar volmondig ja op gezegd. Het sluit mooi aan op mijn werker-
varing, ik kan er tijd voor vrijmaken en het lijkt me vooral heel leuk om met elkaar iets moois te realiseren.

Aanpak

Toen ik startte als projectleider heb ik me eerst verdiept in alle informatie die beschikbaar is over de plannen. En dat is nogal wat. Als eerste het visiedocument Kerk 2035 dat begin dit jaar door de Kerkenraad is goedgekeurd na zorgvuldige afstemming binnen de hele gemeente. Er staat ook een paragraaf over huisvesting in en dat is mooi: de verbouwing willen we uiteindelijk doen om onze activiteiten als gemeente te ondersteunen. Aansluiten op de visie is daarom een eerste vereiste. Verder ligt er een uitgebreid rapport van het bedrijf Rechurch dat gekeken heeft naar het beter benutten van onze gebouwen door verhuur of herbestemming en de daarvoor benodigde aanpassingen en investeringen. Daarnaast is er een rapport van het adviesbureau De Groene Grachten over energie en duurzaamheid. En niet te vergeten de plannen die de herinrichtingsgroep voor de Ontmoetingskerk opgesteld heeft.

Na bestudering van al die informatie duizelde het mij een beetje voor de ogen. Veel plannen en oplossingen en bedragen, maar geen plan voor uitvoering en ook geen vastgesteld budget. Kortom: nog geen project, werk aan de winkel!

Wat me wel duidelijk werd is dat een integrale projectaanpak nodig is. En een stappenplan dat begint bij: wat willen we nu eigenlijk en hoeveel budget hebben we beschikbaar. Daarover zijn in de afgelopen maanden met Taakgroep Beheer en Financiën en de Kerkenraad goede gesprekken geweest. Zoals ik gewend was bij grotere projecten moet er aan het begin veel tijd besteed worden aan de opzet van het project. Dus niet iets om van te schrikken, maar juist om bij stil te staan, zodat we met elkaar goed weten wat we gaan doen en waarom. Dat vraagt ook om geduld bij degenen die de verbeteringen liefst gisteren uitgevoerd zien.

Tenslotte

We willen gemeenteleden actief betrekken bij het Huisvestingsproject. Informatie hierover volgt, maar als je nu al suggesties, vragen of opmerkingen hebt hoor ik die graag, zie mijn contactgegevens in de Emmaüs app.

*Chris Verra
Intern projectleider
Huisvestingsproject*

Leef! Een muzikale reis naar Efeze

In het vorige nummer van KERKMAG stond een sneak preview met de aankondiging van een nieuwe musical die we volgend voorjaar gaan uitvoeren. Ondertussen is er hard doorgewerkt door het team en zijn we zo ver dat op Startzondag 6 september de inschrijving begint.

EEN MUZIKALE REIS NAAR EFEZE

De musical is weer anders dan eerdere musicals. Deze keer wordt een muzikale vertelling die Dirk Jan Warnaar ruim dertig jaar geleden geschreven heeft in een nieuw jasje gestoken en opnieuw gezongen.

We gaan dit doen omdat de muziek en teksten van Dirk Jan Warnaar het waard zijn om te blijven klinken. De boodschap blijft actueel. Met en voor elkaar gaan we weer een mooi project doen waarin de veelkleurigheid van onze gemeente tot uiting komt. Ontmoeting en enthousiasme staan centraal.

De naam van de musical is "Leef! Een muzikale reis naar Efeze". Liederen gebaseerd op het Bijbelboek Efeze worden gezongen. In de brief aan Efeze beschrijft Paulus Gods plan met de wereld en geeft

hij leefregels hoe een christen zich moet gedragen. In de musical worden de liedteksten toegelicht: wat was de boodschap van Paulus, hoe bedoelde Dirk Jan zijn teksten, hoe beleven verschillende generaties de teksten en wat kunnen we nu met de boodschap?

Net als bij eerdere musicals kunnen veel gemeenteleden meedoen. We hebben vooral zangers nodig. Daarnaast toneelspelers en dansers die de liederen met stil spel en dans

ondersteunen. Verder muzikanten en mensen achter de schermen als decorbouwers, kledingmakers, technici, manusjes van alles en koffieschenkers.

De zangrepetities starten vanaf 28 oktober en de overige deelnemers starten op 6 januari. De repetities zijn op woensdagavond vanaf 19.45 uur.

De uitvoeringen zijn op vrijdag 19 en zaterdag 20 maart 2027 in de Ontmoetingskerk.

Wil je meedoen? Stuur een mailtje met je naam en 06-nummer naar leef.emmaus@gmail.com. Je krijgt dan een lijst met vragen om in te vullen.

Wil je meer weten? Kom dan naar **de informatieavond op woensdagavond 30 september** om 19.45 uur in 't Centrum of mail naar het hiervoor genoemde adres. Of benader een van de teamleden: Arno Zwaneveld, Caroline Zwaneveld, Cea Müller, Chris Verra, Eric Bette, Frans Boot, Kees de Bruijn, Lenie Hartman, Lisanne Zwaneveld, Petra Verra en Pieter de Jong.

We hopen op veel enthousiaste reacties!

*Namens het team,
Petra Verra*

“Ontmoeting en enthousiasme staan centraal.”

Zonne-energie in Oekraïne

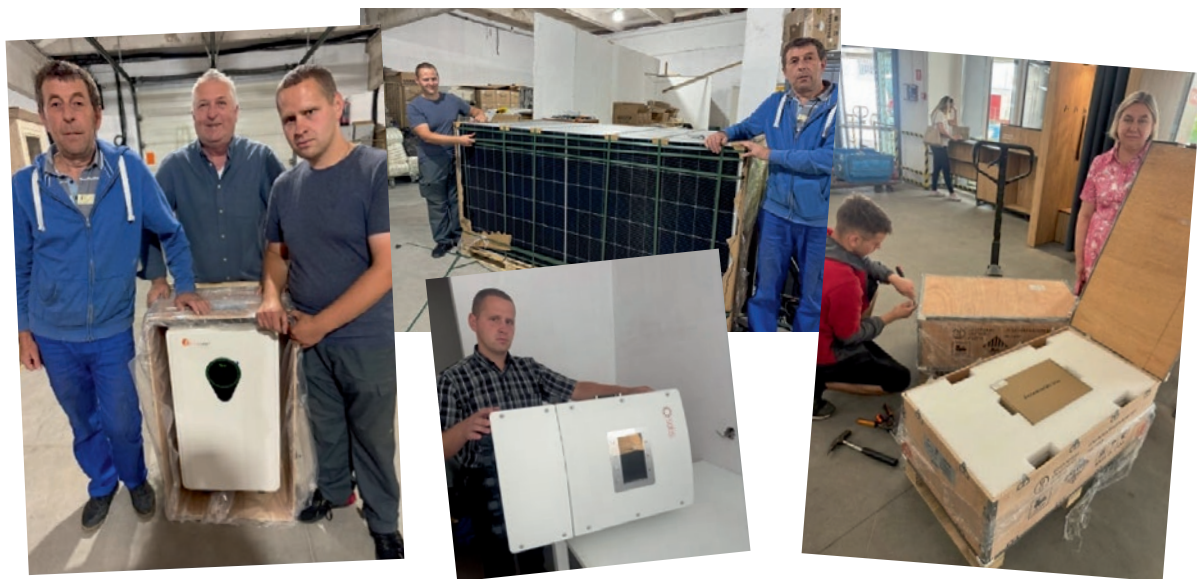
Het dak van het hoofgebouw van de zorgboerderij Dim Dirk Jana heeft een grote oppervlakte. Dim Dirk Jana (DDJ) is een door Stichting Local Care gerealiseerde zorgboerderij in Nova Ukrainka in de oblast Rivne in het zuidwestelijke deel van Oekraïne. Die grote oppervlakte inspireerde pastor Viktor Zaychuk om stroom te gaan opwekken met behulp van zonne-energie. Viktor heeft er een diepgaande studie

van gemaakt met als conclusie dat er voldoende stroom kan worden opgewekt om het jaar rond zelfvoorzienend te zijn voor DDJ.

Viktor gaat er voortvarend mee aan de gang! Inmiddels zijn er zonnepanelen aangeschaft. Ook zijn er al accu's gekocht om stroom op te slaan voor de tijd dat de zon niet schijnt. Nu is het wachten op de technische mensen om de zonnepanelen te plaatsen en de accu's

aan te sluiten. Dat wordt nu dan ook het grootste probleem, want door de oorlog zijn er veel vakmensen vertrokken naar het leger. Er is daardoor in alle bedrijfstakken een nijpend tekort aan vakmensen. Laten we hopen dat Viktor snel mensen kan vinden om alles te installeren!

Voor meer informatie zie: www.stichtinglocalcare.nl
NL 24 RABO 0149 0870 71
o.v.v. zonne-energie

PCOB-Contactmiddag

Uitnodiging

Op dinsdag 15 september komt Jolanda Malipaard van bureau Zorgmies alles vertellen over de mogelijkheden voor aanvullende

mantelzorg voor iedereen die extra ondersteuning nodig heeft, bijvoorbeeld bij dementie, palliatieve zorg of behoefte heeft aan begeleiding en gezelschap.

U bent op 15 september om 14.30 uur van harte welkom in 't Centrum.

Ineke Post

Collectiedoelen

6 september: Local care: Hulp die aankomt

De missie die deze stichting uitdraagt is: Klein-schalige directe hulpverlening aan kwetsbaren in met name Oost-Europa. Elke aan een project gedoneerde euro wordt daaraan besteed. Nauwe samenwerking met lokale contactpersonen

13 september: Venezuela

Vandaag is de collecte bestemd voor noodhulp aan Venezuela. Na twee zware aardbevingen ligt een groot deel van het land in puin. Voor duizenden mensen is er van het ene op het andere moment geen veilig thuis meer. Zij slapen op straat of zoeken bescherming in kapotte gebouwen. Er is dringend behoefte aan schoon drinkwater, voedsel en medische hulp. Deze ramp treft een land dat al zwaar getroffen was door armoede en crisis.

Samen met lokale en internationale partnerorganisaties is Kerk in Actie direct in actie gekomen. Dankzij de giften die binnenkomen kunnen we mensen helpen met:

- *Mobiele klinieken, waar al meer dan 1.000 mensen medische zorg kregen;*
- *Voedsel voor gezondheidswerkers, andere hulpverleners en hun gezinnen;*
- *Voedselpakketten, drinkwater en hygiëneproducten;*
- *Tenten en materialen voor tijdelijk onderdak.*

Zo krijgen mensen die alles zijn kwijtgeraakt de eerste hulp die zij hard nodig hebben.

Vanuit de Diaconie zal deze collecte verdubbeld worden.

20 september: Vluchtelingen-kinderen in Bodegraven

Deze collecte is bedoeld om wat extra's te doen voor vluchtelingen-kinderen.

27 september: Hospice Bodegraven Reeuwijk

Wij bieden professionele zorg in een liefdevolle omgeving waar onze gasten met hun naasten op een waardige en respectvolle manier afscheid kunnen nemen van het leven

4 oktober: Rossing Centrum Joodse en Palestijnse kinderen spelen samen

In Israël en Palestina groeien Joodse en Palestijnse kinderen en jongeren op in een werkelijkheid vol angst en geweld. Het Rossing Center in Jeruzalem wil hen leren dat er een andere weg mogelijk is: die van dialoog, gerechtigheid en vrede. Het centrum traint docenten en schoolleiders om vredeseducatie in hun lessen en schoolcultuur te verankeren. Ook leren jongeren en studenten omgaan met trauma's en krijgen ze handvatten om conflicten op een respectvolle manier te bespreken.

Help mee om jongeren en scholen perspectief te geven op een vreedzame toekomst. Juist nu is het van levensbelang dat jonge generaties leren dat vrede wél mogelijk is.

Ditte Eling

Overweldigend, onvoorstelbaar, wij zijn zeer verrast met de vele handen, kaarten, knuffels, bezoeken en meelevende woorden die wij uit alle hoeken van de samenleving mochten ontvangen bij het overlijden van mijn Bartje.

Persoonlijk bedanken hiervoor lukt mij niet daarom wil ik u allen langs deze weg heel erg hartelijk bedanken voor alles wat U aan medeleven getoond heeft.

Een pluim op de hoed van Revival is hier dan ook zeker op zijn plaats.

Sip Zijlstra.

Lieve allemaal,

Graag wil ik jullie hartelijk bedanken voor alle lieve, leuke, gezellige en bemoedigende kaarten die ik in het ziekenhuis en het revalidatiecentrum gekregen heb.

Dat deed mij heel erg goed en steunde me. Ik ben wat opgeknapt maar helaas is er geen medicijn tegen de pijn.

Ik zal ermee moeten leven met de Hulp van Boven.

Het leven is nog steeds mooi en goed voor mij!

*Veel groeten, ook namens mijn man Peter,
Marja Jongeneel-de Kroon*

Heel hartelijk bedankt voor alle kaarten, bloemen en medeleven, die we mochten ontvangen bij ons 50-jarig huwelijk. Het was geweldig!

Kees en Nel van Bostelen.

Lieve mensen,

Voor de vele blijken van betrokkenheid in de vorm van lieve kaarten en uw aanwezigheid na het overlijden van Dick, wil ik u, mede namens de kinderen en kleinkinderen hartelijk bedanken.

Het is voor ons een grote troost te weten hoe geliefd hij was en hoe hij werd gewaardeerd.

*Hartelijke groet,
Liesbeth Oudijk-de Jong*

3de PIANO TOUR Bodegraven

Zondagmiddag 6 september a.s. vindt de Piano Tour Bodegraven weer plaats, óók in onze Ontmoetingskerk!

Dat wil zeggen:

13.00 uur openingsconcert in het Evertshuis.

14.00- 16.00 uur wandel/fiets langs 11 locaties in het centrum van Bodegraven waar 22 pianisten spelen, waaronder Sjaak Warnaar en Wim Kusee op de vleugel in de Ontmoetingskerk (ingang 't Centrum); je kan zelf kiezen waar en naar wie je blijft luisteren.

16.30 uur slotconcert in het Evertshuis mmv meesterpianist Ramon van Engelenhoven!
Entree: vrijwillige bijdrage in het Evertshuis

Zie ook: <https://www.evertshuis.nl/evenement/piano-tour-bodegraven/>

Van harte aanbevolen!

Rutie Breebaar

Kerkdiensten Hervormd Bodegraven-Nieuwerbrug

Datum	Tijd	Activiteit	Plaats
6 september 2026			
Dorpskerk	9.30 uur	ds. H.G. de Graaff, Nieuwer ter Aa/Heilige Doop	wijk 1
Dorpskerk	18.30 uur	ds. J.J. van den End, Oudewater	wijk 2
Bethlehemkerk	9.30 uur	ds. A. van Lingen/Heilige Doop	wijk 2
Bethlehemkerk	18.30 uur	ds. M. Zeeman, Waddinxveen	wijk 1
13 september 2026			
Dorpskerk	9.30 uur	ds. A. van Lingen/Opening Winterwerk	wijk 2
Dorpskerk	18.30 uur	ds. W.T. Koelewijn, Bergschenhoek	wijk 1
Bethlehemkerk	9.30 uur	ds. M. Kasbergen, Linschoten/Opening Winterwerk	wijk 1
Bethlehemkerk	18.30 uur	ds. B.M. van den Bosch, Benthuizen	wijk 2
20 september 2026			
Dorpskerk	9.30 uur	prop. R.W. Jansema, Genemuiden/Voorbereiding HA	wijk 1
Dorpskerk	18.30 uur	ds. R.W. de Koeijer, Waddinxveen	wijk 2
Bethlehemkerk	9.30 uur	ds. A. van Lingen/Voorbereiding HA	wijk 2
Bethlehemkerk	18.30 uur	ds. H.N. Visser, Amsterdam	wijk 1
27 september 2026			
Dorpskerk	9.30 uur	ds. A.J.R. Treur, Aalsmeer/Bediening HA	wijk 1
Dorpskerk	18.30 uur	ds. A.J.R. Treur, Aalsmeer/Voorz. en nabetr. HA	wijk 1
Bethlehemkerk	9.30 uur	ds. A. van Lingen/Bediening HA	wijk 2
Bethlehemkerk	18.30 uur	ds. A. van Lingen/Voorz. en nabetr. HA	wijk 2
4 oktober 2026			
Dorpskerk	9.30 uur	ds. A. van Lingen/Israelzondag	wijk 2
Dorpskerk	18.30 uur	ds. P. Nagel, Vlaardingen	wijk 1
Bethlehemkerk	9.30 uur	ds. E.J. Westerman, Aalsmeer	wijk 1
Bethlehemkerk	18.30 uur	ds. A.W. van der Plas, Waddinxveen	wijk 2

Rooster weeksluiting 'Vijverhof'

Weeksluiting begint om 19.00 uur en duurt tot maximaal 19.45 uur.

Datum	Voorganger	Koor / Begeleiding
5 september	J. Kromwijk	M. v. Meijeren
12 september	M. Verburg	Pianist Deo Favente koor Deo Favente
19 september	C. de Goede	M. Spits
26 september	D. Spaanderman	W. Kusee
27 september	ds. A. van Lingen	W. Kusee viering Heilig Avondmaal (NH1)
3 oktober	NNB	

Kerk in de week Emmaüs

Datum	tijd	Activiteit	Plaats
September			
5 september 2026	9 tot 12 uur	Inleveren oude metalen	Buitenkerk 57A
8 september 2026	20.00 tot 21.30 uur	Met alle generaties	't Centrum
9 september 2026	14.30 tot 15.30 uur	Bakkie en Bijbel	Salvatorkerk
15 september 2026	14.30 tot 16.30 uur	PCOB-contactmiddag	't Centrum
15 september 2026	20.00 tot 21.30 uur	Met alle generaties	't Centrum
17 september 2026	14.30 tot 15.30 uur	Bakkie en Bijbel	De Meent
18 september 2026		Kopij sluiting KERKMAG oktober	
19 september 2026		BOC	
22 september 2026	20.00 tot 21.30 uur	Met alle generaties	't Centrum
24 september 2026	13.30 uur	Seniorenmiddag	't Centrum
29 september 2026	9.30 uur	Koffieochtend	't Centrum
29 september 2026	20.00 tot 21.30 uur	Met alle generaties	't Centrum
30 september 2026	19.45 uur	Informatieavond Leef!	't Centrum
Oktober			
3 oktober 2026	9 tot 12 uur	Inleveren oude metalen	Buitenkerk 57A
6 oktober 2026	20.00 tot 21.30 uur	Met alle generaties	't Centrum
7 oktober 2026		Bezorgen KERKMAG	
14 oktober 2026	14.30 tot 15.30 uur	Bakkie en Bijbel	Salvatorkerk
16 oktober 2026		Kopij sluiting KERKMAG november	
17 oktober 2026		BOC	
17 oktober 2026	10.00 tot 12.00 uur	Philadelphiacub	't Centrum
20 oktober 2026	14.30 tot 16.30 uur	PCOB-contactmiddag	't Centrum
27 oktober 2026	9.30 uur	Koffieochtend	't Centrum
28 oktober 2026	19.45 uur	Leef! Een muzikale reis naar Efeze	't Centrum
29 oktober 2026	14.30 tot 15.30 uur	Bakkie en Bijbel	De Meent

Verantwoording contante giften

juli/aug 2026

Voor de kerk

via Annie Schiere € 20,00

Voor bloemenfonds

via Wil Kastelein € 20,00

Collecterooster

Zie voor aanvullende informatie pagina 19

6 september	Local care: Hulp die aankomt
13 september	Venezuela
20 september	Vluchtelingenkinderen in Bodegraven
27 september	Hospice Bodegraven Reeuwijk
4 oktober	Rossing Centrum Joodse en Palestijnse kinderen spelen samen

Kerkdiensten Emmaüs

6 september 2026	Ontmoetingskerk	10.00 uur	ds. Annelene Metz/Marianne Verburg/ Startzondag/gezinsdienst	Beleven
6 september 2026	Lutherkerk	19.00 uur	Karin Strijdhorst/Songs of Praise	
13 september 2026	Ontmoetingskerk	10.00 uur	ds. Annelene Metz/Doopdienst	Vieren
13 september 2026	Lutherkerk	19.00 uur	ds. Annelene Metz/meditatief	
20 september 2026	Ontmoetingskerk	10.00 uur	Karin Strijdhorst/ Kliederkerkdienst Vredesweek	Beleven
20 september 2026	Lutherkerk	19.00 uur	Kees de Bruijn/Cantorij/ Zingen op zondag/liederen Oosterhuis	
27 september 2026	Ontmoetingskerk	10.00 uur	ds. E. Westrik/Boskoop	Verdiepen
27 september 2026	Lutherkerk	19.00 uur	Cathy de Goede/Avondgebed	
4 oktober 2026	Ontmoetingskerk	10.00 uur	ds. Marten Knevel/Israëlzondag	Verdiepen
4 oktober 2026	Lutherkerk	19.00 uur	Erik de Gier/Songs of Praise	

**Vreeken
& Meijer**
makelaardij

VERKOOP - AANKOOP - TAXATIES

Van Tolstraat 1-3 - 2411 BP Bodegraven - Tel. (0172) 61 93 25
info@vreeken-meijer.nl - www.vreeken-meijer.nl

vandambrillen

Brugstraat 7, Bodegraven, tel: 0172 - 612747
www.vandambrillen.nl

**Persoonlijke begeleiding
rondom uw afscheid**

Telefoon 06-28 64 51 40

E-mail info@baeldeuitvaarten.nl

Dag en nacht bereikbaar

baelde uitvaarten

Heating Service
INSTALLATIE TECHNIEK BV

Warmtepompen
Klimaatbeheersing
Zonne-energie
Service en onderhoud

**UW DUURZAME PARTNER
IN TECHNIEK EN COMFORT**

Wegland 70, 2415 BD Nieuwegein
T: 0348 68 87 77 | E: info@heating-service.nl

WWW.HEATINGSERVICE.NL

DRIEMAN
GARANTIEMAKELAARS

Aankopen
Verkopen
Taxaties
Nieuwbouw

Marktstraat 6
2411 BE Bodegraven
Tel. (0172) 46 08 00

**GOUDRIAAN
JONGERUS BV**
bouw- en aannemingsbedrijf

Betrokkenheid, betrouwbaarheid,
flexibiliteit en transparantie...

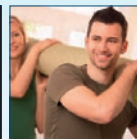

De Groendijk 63, Waarder | www.goudriaanjongerius.nl | (0348) 50 13 26

**DÉ BOUWMARKT
VAN BODEGRAVEN!**

**KAR
WEI**

KARWEI Bodegraven
Lemsteraak 2
2411 NC Bodegraven
0172 - 61 11 02
www.karwei.nl

**ELKE WERKDAG
OPEN 9-9**
zaterdag 9.00 tot 18.00 uur

Voor een tuin om in te genieten!

schonewille
HOVENIERS

WWW.SCHONEWILLEHOVENIERS.NL ☎ 06 - 18 47 47 63

Zalen in 't Centrum te huur!

Voor vergaderingen, feesten, cursussen en bijeenkomsten.
Moderne zalen, flexibele indeling en catering mogelijk.
Er is een rouwkamer voor uitvaarten naast het zalencentrum.

Interesse?

Neem contact op met Marja Sandfort
06 - 1707 5312 | marja.hetcentrum@kpnplanet.nl

Protestantse Wijkgemeente
Emmaüs
Bodegraven

